

Akademie věd České republiky

LX. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 13. prosince 2022

Bod programu: 5

ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR ZA OBDOBÍ OD LIX. ZASEDÁNÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU AV ČR

I.	PLNĚNÍ USNESENÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU	3
II.	KONCEPČNÍ A VĚDECKO-ORGANIZAČNÍ OTÁZKY	3
	PŘEVOD ELI BEAMLINES DO ELI ERIC	3
	ENERGETICKÁ KRIZE	4
	CZ PRES 2022	4
	ZASTOUPENÍ AV ČR V ORGÁNECH VAVAI	5
	SPOLUPRÁCE S EXTERNÍMI SUBJEKTY.....	5
	VĚDECKÁ RADA AV ČR.....	6
	HODNOCENÍ VÝZKUMNÉ ČINNOSTI PRACOVIŠŤ AV ČR.....	7
	OPEN SCIENCE	8
	STRATEGIE AV21	8
	TRANSFER ZNALOSTÍ A TECHNOLOGIÍ	9
	INTERNÍ PŘEDPISY AKADEMICKÉ RADY	9
	MEZIREZORTNÍ PŘIPOMÍNKOVÁ ŘÍZENÍ	10
	POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ DLE ZÁKONA 106/1999 SB.	12
III.	OCEŇOVÁNÍ A PODPORA EXCELENCE.....	13
	CENY A MEDAILE	13
	PODPORA EXCELENCE	13
IV.	MEZINÁRODNÍ VĚDECKÁ SPOLUPRÁCE AV ČR A JEJÍ ZAPOJOVÁNÍ DO EVROPSKÉHO VÝZKUMNÉHO PROSTORU	15
	BILATERÁLNÍ A MULTILATERÁLNÍ SPOLUPRÁCE	15
	EVROPSKÝ VÝZKUMNÝ PROSTOR	16
	ČLENSTVÍ V MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH	16
	AKCE S ÚČASTÍ AV ČR.....	16
V.	MEDIÁLNÍ, POPULARIZAČNÍ A VZDĚLÁVACÍ ČINNOST	17
	AKTIVITY AV ČR	17
	SLAVNOSTNÍ PŘEDNÁŠKA	18
	OCENĚNÍ PRACOVNÍCI	19
	VELETRH VĚDY	19
	TÝDEN AKADEMIE VĚD ČR.....	19
	GALERIE VĚDA A UMĚNÍ.....	19
	VĚDA FOTOGENICKÁ.....	20
	OTEVŘENÁ VĚDA	20
	JEDU VĚDU.....	20
	NEZKRESLENÁ VĚDA	20
	WICHTERLEHO KEMP.....	20
	LETNÍ VĚDECKÝ KEMP PRO PEDAGOGY	21
	ŠKOLA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY	21
	MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE JEDNOTLIVÝCH PRACOVIŠŤ AV ČR	21
	DALŠÍ MEDIÁLNÍ AKTIVITY: EXPERTNÍ STANOVISKA AVEX	22
	KRÁTKÁ VIDEA PRO NOVINÁŘE I NA SÍTĚ AV ČR	22
	AKADEMICKÁ MÉDIA	23
	AUDIOVIZUÁLNÍ TVORBA AV ČR.....	23
VI.	FINANČNÍ, ORGANIZAČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOST V AV ČR	24
	FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI.....	24
	ORGÁNY PRACOVIŠŤ AV ČR	24
	POMOCNÉ ORGÁNY AKADEMICKÉ RADY	25
	KONTROLNÍ ČINNOST	27
	NÁVRH USNESENÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU	28
	PŘÍLOHA 1	29

ČESTNÉ MEDAILE, PAMĚTNÍ MEDAILE AV ČR A ČESTNÉ OBOROVÉ MEDAILE.....	29
CENY AV ČR	30
PŘÍLOHA 2	32
AKADEMICKÁ PRÉMIE – PRAEMIUM ACADEMIAE	32
PRÉMIE OTTO WICHTERLEHO	32
PRÉMIE LUMINA QUAERUNTUR	33
VĚDECKÝ TITUL „DOKTOR VĚD“	33

Přehled činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky (dále jen Akademická rada) uvedený v této zprávě zahrnuje aktivity a materiály projednávány na zasedáních Akademické rady a jejího předsednictva v období **od dubna do 1. listopadu 2022**. Akademická rada se v uvedeném období sešla sedmkrát, stejně jako její předsednictvo.

Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. 3 a) Stanov AV ČR informována prostřednictvím usnesení zveřejňovaných [na webu AV ČR](#).

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

K plnění usnesení LIX. zasedání Akademického sněmu byla učiněna následující opatření:

Bod II – AV ČR v průběhu roku 2022 pokračovala ve svých aktivitách na pomoc Ukrajině, které jsou podrobněji rozvedeny v části o mezinárodní spolupráci.

Bod III – Předsedkyně AV ČR zaslala v bezprostřední návaznosti na LIX. zasedání Akademického sněmu předsedovi vlády ČR Petru Fialovi a ministryni pro vědu, výzkum a inovace Heleně Langšádlové dopis, v němž je seznámila s usnesením Akademického sněmu z 20. dubna 2022. V této souvislosti upozornila na zásadní připomínku AV ČR k materiálu „Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 se střednědobým výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029“, podle níž AV ČR žádá o navýšení institucionální podpory na rok 2023 o 267 mil. Kč. Současně AV ČR požádala o navýšení institucionálních prostředků o 290 mil. Kč na podporu projektu „COMPASS-U: Tokamak pro špičkový výzkum jaderné fúze“ v souladu s usnesením 374. zasedání RVVI ze dne 17. prosince 2021. Po náročných jednáních se všemi zainteresovanými subjekty se podařilo navýšit rozpočet AV ČR na rok 2023 o cca 404 mil. Kč. Z této částky je 200 mil. Kč určeno na pokrytí zvýšených nákladů pracovišť AV ČR na energie, druhá polovina této částky je alokována na financování projektu „COMPASS-U: Tokamak pro špičkový výzkum jaderné fúze“, a to s příslibem zajištění jeho financování ve výši 300 mil. Kč každoročně i ve střednědobém výhledu v letech 2024–2025. V dalších rozpočtových jednáních bude vedení AV ČR usilovat zejména o zabezpečení dodatečných rozpočtových prostředků na kompenzaci zvýšených nákladů pracovišť AV ČR na energie tak, aby konečná podoba rozpočtu stimulovala další rozvoj vědy a výzkumu na pracovištích AV ČR.

II. Koncepční a vědecko-organizační otázky

Převod ELI Beamlines do ELI ERIC

Zásadním tématem roku 2022 se stal pro Akademickou radu převod výzkumného centra ELI Beamlines do mezinárodního konsorcia ELI ERIC.

ELI (Extreme Light Infrastructure) je panevropský projekt, jenž je od roku 2006 součástí Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury (ESFRI) a zaměřuje se na využívání vysokovýkonných laserů pro vědecké a průmyslové aplikace. V Dolních Břežanech vzniklo v rámci tohoto projektu pod hlavičkou Fyzikálního ústavu AV ČR výzkumné centrum ELI Beamlines, které disponuje nejintenzivnějšími laserovými systémy na světě (druhou infrastrukturou ELI je ELI ALPS v Maďarsku a třetí se

buduje v Rumunsku). Již na počátku bylo centrum ELI Beamlines zakládáno s vizí jeho začlenění do konsorcia evropských výzkumných infrastruktur (ERIC), které jako jedinečná právnická osoba umožňuje členským státům nadnárodní spolupráci v rámci právního prostředí Evropské unie. Konsorcium ELI ERIC bylo založeno v dubnu 2021 a kromě hostitelských zemí samotných center – České republiky a Maďarska – se zakládajícími členy staly Itálie a Litva. Jako pozorovatelé s výhledem vstupu v roli plného člena v pozdější fázi vstupují do ELI ERIC Německo a Bulharsko. Zájem o účast vyjádřila i řada dalších evropských i mimoevropských států.

Vzhledem k tomu, že převod takto rozsáhlé výzkumné infrastruktury do mezinárodní struktury byl svým rozsahem zcela bezprecedentním krokem, bylo na Akademické radě, aby posoudila účelnost tohoto převodu pro AV ČR a Fyzikální ústav AV ČR. S významnou pomocí Majetkové komise AV ČR byly průběžně posouzeny veškeré organizační a právní kroky, na jejichž základě dojde k převodu všech aktivit centra ELI Beamlines, hmotného a nehmotného majetku, zaměstnanců a grantových projektů do ELI ERIC, a to k 1. lednu 2023. Do ELI ERIC vstupuje ČR zastupovaná MŠMT a AV ČR; obě organizace zde budou působit jako tzv. representing entity. Podle memoranda mezi MŠMT, AV ČR a FZÚ to AV ČR umožní, aby se i nadále ve vědeckých otázkách podílela na fungování celé infrastruktury. Finanční otázky spojené se členstvím ČR v ELI ERIC přecházejí plně do kompetence MŠMT; Akademická rada však schválila jednorázovou podporu pro rok 2023, a to na pokrytí zvýšených nákladů na energii. Celý proces převodu byl završen slavnostním podpisem dne 18. října 2022.

Energetická krize

Akademická rada se v průběhu roku musela ve zvýšené míře zabývat nebývalým nárůstem cen elektřiny a plynu a jeho dopadem na AV ČR. Nepříznivě se na této situaci podílel i fakt, že počátkem roku ukončila svou činnost společnost Lumius, spol. s r. o., jeden z dodavatelů elektřiny pro AV ČR, a bylo třeba vysoutěžít dodavatele nové za podmínek značně méně výhodných. Původní odhady navýšení nákladů na energii v roce 2023 v AV ČR ve výši jedné miliardy Kč se po zastropování cen energie sice snížily, nicméně stále představovaly navýšení o 560 mil. Kč, kterými AV ČR v rozpočtu nedisponovala. Po rozsáhlých jednáních a ve spolupráci s ministryní pro vědu, výzkum a inovace H. Langšádlovou se podařilo vyjednat navýšení rozpočtu AV ČR o 200 mil Kč na krytí nákladů na energii. Vzhledem k tomu, že dané prostředky představují pouze 40 % předpokládaných nákladů, rozhodla Akademická rada, že dodatečné navýšení prostředků na energii bude pracovištěm poskytnuto na úkor přístrojového vybavení v roce 2023 – v příštím roce 2023 se tedy budou financovat pouze přístroje, jejichž nákup na splátky byl zahájen v předchozích letech. Celkový příspěvek na energii se tak navýší až na 65 % předpokládaných nákladů.

CZ PRES 2022

V druhém pololetí 2022 předsedala Česká republika v Radě Evropské unie 2022 (CZ PRES 2022). Akademická rada vytyčila tři prioritní vědecké oblasti, které měla AV ČR při této příležitosti prezentovat, tj. nové genomové techniky, odolná společnost a energetika. Současně zmapovala zapojení pracovišť AV ČR do příprav a realizace předsednických akcí.

S ohledem na priority AV ČR se v srpnu 2022 konala pod záštitou ministryně pro vědu, výzkum a inovace H. Langšádlové konference „Challenges on renewable energy storage“. V říjnu 2022 se uskutečnila mezinárodní konference s názvem „Conference on

genome editing for food safety and crop improvement“, které byla udělena záštita ministra pro evropské záležitosti M. Beka a současně ji podpořilo Ministerstvo zemědělství ČR. V listopadu 2022 byla ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ústavu jaderného výzkumu Řež zorganizována konference „SET – Plan“ (Strategic Energy Technology Plan). Za účasti AV ČR se uskutečnila odborná konference s názvem „Dekarbonizace energeticky náročných odvětví“ (pořádá ji Svaz chemického průmyslu ČR s podporou Ocelářské unie ČR a pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva životního prostředí, ministryně pro vědu, výzkum a inovace H. Langšádlové a ministra pro evropské záležitosti M. Beka). Koncem listopadu se proběhla i konference „Odolná společnost“ v gesci Sociologického a Filosofického ústavu AV ČR.

Zastoupení AV ČR v orgánech VaVal

Zástupci Akademické rady v orgánech VaVal průběžně informovali o jejich činnosti, především o operačním programu Jan Amos Komenský (OP JAK) a o činnosti **Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI)**. Mezi nejzásadnější témata pro AV ČR projednávaná v RVVI náležely informace o přípravě státního rozpočtu na VaVal, informace o implementaci Metodiky 2017+ (M17+), dále jednání o novele zákona o vysokých školách – doktorském studiu, o hodnocení a financování velkých výzkumných infrastruktur, jednání o dlouhodobé finanční udržitelnosti konsorcia ELI ERIC a o jeho financování, o harmonogramu výzev OP JAK a alokaci finančních prostředků, o Národním plánu obnovy (NPO) a o výzvách na kandidáty do poradních orgánů RVVI a Grantové a Technologické agentury AV ČR. Na zasedání RVVI vystoupil k problematice energetiky J. Plešek.

V září 2022 skončilo funkční období mnoha členům RVVI a došlo k její hromadné obměně. Své působení zde po uplynutí druhého funkčního období ukončil i člen Akademické rady P. Baran. Akademická rada mu v této souvislosti vyjádřila upřímné poděkování za dlouholetou koncepční aktivitu a zároveň navrhla pro působení v RVVI další zástupce AV ČR – nyní v ní působí dva členové Akademické rady: I. Müllerová a J. Homola.

Spolupráce s externími subjekty

Akademická rada v průběhu roku navázala **novou spolupráci** s Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO), která by se měla týkat energetiky a jaderné energetiky. Nově se jedná o uzavření spolupráce s Policejní akademií ČR v Praze.

V rámci **spolupráce s vysokými školami** se průběžně monitorovala příprava reformy doktorského studia v gesci MŠMT a její možné dopady na pracoviště AV ČR. Akademická rada v této záležitosti ustavila pracovní skupinu, která se má tématem zabývat. Z jejího podnětu aktuálně probíhá na pracovištích AV ČR průzkum současné situace ohledně doktorského studia, který se týká jak struktury oborů, ve kterých AV ČR a VŠ aktivně spolupracují, tak možnostmi dalšího rozvoje ústavů AV ČR jako školicích pracovišť, jejich zapojení do působení oborových rad doktorských studií a dalších forem spolupráce s VŠ.

V souvislosti s doktorským studiem se průběžně projednávají i možnosti kooperace pracovišť AV ČR se zahraničními univerzitami.

U příležitosti 70 let samostatné existence České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) byli její nejvýznamnější partneři odměněni Cenou rektora v podobě bronzové plastiky

bohyně Ops za významný podíl na rozvoji ČZU v oblasti vědy a vzdělanosti. Putuje do rukou osmi společností a institucí včetně AV ČR.

V oblasti **regionální spolupráce** se v červnu 2022 uskutečnilo každoroční setkání představitelů AV ČR se zástupci krajů, jehož cílem byla prezentace a zhodnocení výsledků některých společných projektů řešených v krajích v roce 2021. V říjnu 2022 byla uzavřena smlouva o spolupráci s hlavním městem Prahou, posledním krajem ČR, s níž AV ČR neměla smlouvu dosud uzavřenou.

Komise pro regionální spolupráci AV ČR v roce 2022 projednala a podpořila celkem 19 návrhů projektů. Středočeské inovační centrum (SIC) a Fyzikální ústav AV ČR, jejichž návrhy projektů podpořila Akademická rada, zaznamenaly úspěch, když získaly grant z programu Horizon Europe, výzvy MSCA COFUND. SIC uspělo s projektem Středočeský program mobility pro excelentní výzkum, vývoj a inovace a technologie (MERIT), Fyzikální ústav AV ČR s projektem P4F (Physics for Future).

Předsedkyně AV ČR ve sledovaném období udělila osm **záštít** akcím spojeným s vědou a výzkumem. Přehled udělených záštít se průběžně aktualizuje [na webu AV ČR](#).

Vědecká rada AV ČR

Akademická rada pravidelně projednávala podněty a doporučení [Vědecké rady AV ČR \(VR\)](#). Za nejzásadnější lze považovat návrh koncepce rozvoje činnosti AV ČR (Koncepce), která by měla nahradit již neaktuální koncepci z roku 2016. Koncepce vznikala ve spolupráci Vědecké rady a Akademické rady a měla by zahrnovat oblasti s dlouhodobým strategickým směřováním. Nově jsou začleněna i aktuální celospolečenská témata environmentální a energetické udržitelnosti, kybernetické bezpečnosti a rovnosti příležitostí. Koncepce je Akademickému sněmu předkládána jako samostatný materiál.

Mezi důležitá témata, kterými se VR dále zabývala, patří podpora excelence v AV ČR. Kromě tří návrhů na udělení vědeckého titulu „doktor věd“ projednala čtyři návrhy výzkumných programů Strategie AV21, z nichž jeden doporučila Akademické radě k finanční podpoře. Z dalších témat je třeba zmínit přípravu novely směrnice Akademické rady o prémii Lumina quaeruntur, problematiku doktorských studií v rámci AV ČR, diskusi k přípravě novely zákona o vysokých školách a nedávné projednávání vědeckého hlediska převodu ELI Beamlines do ELI ERIC. V této souvislosti se VR obrátila na Akademickou radu s doporučením, aby se AV ČR důsledně zasazovala o trvalé udržení excelentní úrovně vědy a výzkumu včetně poskytování infrastrukturních služeb prováděných na zařízení ELI Beamlines. Zároveň se souhlasem Akademické rady navrhla nominovat prof. RNDr. P. Zemánka, Ph.D., jako zástupce VR do poradního orgánu ELI Beamlines v ELI ERIC: International Scientific Advisory Committee (ISAC) a poté do nově ustaveného International Scientific and Technical Advisory Committee (ISTAC), poradního orgánu ELI ERIC.

VR se taktéž zabývala podnětem Rady Mikrobiologického ústavu AV ČR týkajícím se posouzení, zda je vhodné publikovat v časopisech čínského vydavatelství MDPI (panuje obava z predátorských praktik při vydávání jeho odborných časopisů). Vydala k němu stanovisko, jež bylo zasláno všem radám pracovišť AV ČR. V souvislosti s touto problematikou Knihovna AV ČR uspořádala odborný seminář na téma predátorských časopisů, který definoval základní parametry problematických publikací, aby tak napomohl v jejich rozpoznávání.

V rámci cyklu aktuální vědecké téma VR vyslechla mj. prezentace na témata: Potenciál a záhady lidského mikrobiomu a Současný vývoj ve fotovoltaické přeměně sluneční energie. V souvislosti s tématem zaměřeným na energetiku přijala usnesení, ve kterém se obrací na Akademickou radu s doporučením, aby motivovala pracoviště AV ČR k úspoře energie a udržitelnému provozu. V souvislosti s končícím funkčním obdobím Komise pro etiku vědecké práce AV ČR zvolila VR nové členky a členy komise na funkční období 2022–2026. Předsedou komise byl zvolen PhDr. Oldřich Tůma, Ph.D.

Hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR

Po ukončení hodnocení výzkumné a odborné činnosti všech pracovišť AV ČR za období 2015–2019 se na základě informací získaných od expertů z hodnotících panelů, komisí a ředitelů pracovišť AV ČR provedla zpětná vazba použité metodiky a procesů. Obecně byl pozitivně hodnocen mezinárodní rozměr hodnocení, intenzivní zapojení hodnotitelů i hodnocených, vzájemně obohacující dialog mezi experty v daném oboru, prezenční návštěvy na pracovištích (on-site), zhodnocení práce a výsledků týmů, doporučení pro budoucí směřování a vysoká úroveň hodnocení srovnatelná s praxí v jiných evropských zemích. Byly definovány i oblasti, u kterých by byla vítána určitá míra modifikace, ale také klíčové problémy (mimo jiné vysoká kapacitní zátěž expertů i pracovišť, slabé oborové vyvážení a početní zastoupení v některých grémiích II. fáze).

Akademická rada požádala, aby se závěry této zpětné vazby promítly do návrhu dalšího kola hodnocení pracovišť AV ČR za roky 2020–2024, a ustavila proto nový pomocný orgán, Komisi pro hodnocení pracovišť AV ČR (Komise), který v září 2022 zahájil přípravu a realizaci úkolů souvisejících s hodnocením. Mezi členy a stálými hosty Komise jsou místopředsedové Akademické rady pro vědní oblasti a jejich zástupci, místopředsedové Vědecké rady pro vědní oblasti a bývalý člen Akademické rady pověřený hodnocením za období 2015–2019.

Na základě zpětné vazby se definovaly a schválily nové cíle hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR pro nadcházející hodnocení, které kontinuálně navazují na předchozí období. Pokračuje snaha získat nezávislé a objektivní informace s co nejvyšší vypovídající hodnotou o vědeckých týmech a pracovištích AV ČR. Na základě doporučení Komise schválila i návrhy, které se týkají snížení počtu vybraných výstupů v I. fázi hodnocení, zajištění hodnocení 54 komisí ustavených dle pracovišť AV ČR a realizaci hodnocení ve dvou časově oddělených fázích pod jednou hodnotící komisí ustavenou pro celý hodnotící proces.

Snaha o zdokonalování systému hodnocení a sledování nejnovějších trendů vedla AV ČR, aby se připojila k iniciativě pro reformu hodnocení výzkumu v EU „Towards an agreement on reforming research assessment“ (RRA). Iniciativa se snaží v novém systému hodnocení výzkumu reagovat na velké změny, jako je digitální transformace, rostoucí role spolupráce a multidisciplinárních přístupů, růst produkce výstupů výzkumu aj. V červnu 2022 byl na toto téma zorganizován v AV ČR seminář, kde byly cíle RRA osvětleny. Aktuálně se k iniciativě připojilo více než 300 institucí ze zemí EU.

Akademická rada průběžně sledovala i situaci ohledně hodnocení pracovišť na národní úrovni prostřednictvím implementace Metodiky 2017+.

Open Science

Průběžně se diskutovala i problematika otevřené vědy (Open Science – OS), kterou v AV ČR zaštiťuje Knihovna AV ČR (KNAV). Systém pro ukládání vědeckých publikací v AV ČR je funkčně nastaven, systém pro ukládání výzkumných dat je třeba přizpůsobit standardům a potřebám dle EOSC – European Open Science Cloud (např. proti ztrátám dat při odchodu zaměstnanců, aby se zabránilo duplikaci výzkumů aj.). Akademická rada proto podpořila vstup AV ČR do projektu EOSC-CZ, který by měl tuto problematiku postihovat a měl by být za podmínek dlouhodobé udržitelnosti financován z prostředků OP JAK.

Akademická rada podpořila vznik sekce pro otevřenou vědu v KNAV, která pro pracoviště AV ČR má spravovat data a poskytovat informace s ohledem na platné evropské a české právní dokumenty, různé kategorie vědeckých informací (vědecké publikace x výzkumná data), specifika jejich ukládání a zpřístupňování v rámci OS.

Strategie AV21

[Strategie AV21](#) reaguje na aktuální společenské výzvy promyšlenou formulací výzkumných programů, založených na spolupráci oborů a institucí při jejich řešení. Základní programový rámec Strategie AV21 byl přijat Akademickým sněmem v prosinci 2014.

V druhé polovině roku bylo představeno a schváleno nové logo Strategie AV21, které je v české i anglické verzi včetně grafického manuálu volně ke stažení na [webu Strategie AV21](#) (jeho použití je vždy vázáno na logo AV ČR či pracoviště AV ČR).

Koordinátoři výzkumných programů Strategie AV21 byli ve sledovaném období vyzváni, aby dodatečně navrhli aktivity na rok 2022. Přednost byla dána akcím plánovaným ve spojitosti s českým předsednictvím Evropské unie (CZ PRES 2022) a aktivitám zaměřeným na aktuálně společensky relevantní témata. V rámci dofinancování bylo mezi výzkumné programy rozděleno dalších cca 10 mil. Kč. Do výzvy se zapojilo 13 z 15 výzkumných programů.

S ohledem na fakt, že Strategie AV21 by se měla snažit aktuálně reagovat na situaci u nás i ve světě, Akademická rada požádala prof. Jana Frouze, aby pod výzkumným programem Záchrana a obnova krajiny zaštil výzkum na území Národního parku České Švýcarsko v místech zasažených rozsáhlým požárem. Do výzkumu se zapojilo 33 pracovníků z osmi pracovišť AV ČR.

Po dvouleté pauze způsobené pandemií nemoci covid-19 se 21. října 2022 uskutečnila konference Strategie AV21 s podtitulem „Špičkový výzkum ve veřejném zájmu“. Představil se na ní vždy jeden výzkumný program z každé vědní oblasti, jehož výzkum je již dokončen či těsně před dokončením; šlo o Diagnostické metody a techniky, Kvalitní život ve zdraví a nemoci a Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy.

Počet výzkumných programů Strategie AV21 se v minulém roce ustálil na patnácti. Letos jeden výzkumný program končí. Během výzvy na podání návrhů nových výzkumných programů byly doručeny čtyři návrhy, z nichž se do konce roku 2022 opět vybere pouze jeden a jehož řešení bude zahájeno od 1. ledna 2023.

Transfer znalostí a technologií

Počátkem roku 2022 Centrum transferu technologií AV ČR (CeTTAV) zmapovalo na pracovištích AV ČR situaci ve sféře TZT jak z pohledu pozitivních stránek (běžící aktivity TZT, vnímání TZT jako priority, velmi dobrý systém vzdělávacích programů a zapojení do komunit TZT), tak z pohledu možných zlepšení. Následně byla Akademické radě představena vize zaměření podpory TZT v AV ČR, která by se měla promítnout do aktuálně připravovaného návrhu Strategie transferu znalostí a technologií AV ČR, na jejíž přípravě se podílí Rada pro spolupráci s průmyslem a aplikační sférou AV ČR a předsednictvo Akademické rady. Strategie počítá s provázaností transferových aktivit s prioritami programů Strategie AV21 a další návaznosti se předpokládají v souvislosti s implementací Programu rozvoje aplikací a komercionalizace.

V červenci 2022 se schválil Plán činnosti CeTTAV pro rok 2023 včetně rozpočtu a střednědobého výhledu pro rok 2024. Rozšířila se spolupráce s pracovišti AV ČR jak v souvislosti s posilováním kontaktů s aplikační sférou, tak s tematikou spin-offů v úzké spolupráci s Majetkovou komisí AV ČR. Nadále se rozvíjí Databáze technologií a laboratoří na Portálu transferu AV ČR, a právě také vychází 2., aktualizované vydání brožury s produktovými listy s technologiemi z databáze.

V průběhu roku se uskutečnilo i několik akcí zaměřených na TZT. CeTTAV v AV ČR uspořádalo 25. května 2022 mezinárodní seminář Podpora transferu znalostí a technologií v Německu. Zástupci AV ČR se v červnu 2022 zúčastnili Kulatého stolu k transferu znalostí a technologií v gesci Úřadu vlády a 13. plenárního setkání evropského TTO Circle.

Tématu transferu znalostí a technologií bylo věnováno i expertní stanovisko AV ČR – AVex č. 2/2022.

Interní předpisy Akademické rady

V uplynulém období byly nově schváleny, novelizovány a vydány tyto interní předpisy Akademické rady:

- Pokyn Akademické rady č. 1/2022, kterým se mění pokyn Akademické rady AV ČR č. 1/2020, **o dozorčích radách pracovišť AV ČR**, ve znění pokynu Akademické rady č. 4/2020. Návrh novely byl předložen v návaznosti na obměnu většiny dozorčích rad pracovišť AV ČR, ke které došlo v letošním roce, kdy bylo nově jmenováno cca 70 % členů rad. Zohledňuje zkušenosti z první takto rozsáhlé obměny od schválení pokynu Akademickou radou (listopad 2019) a odráží význam, který konstituování rad má pro výkon kontrolní role AV ČR vůči jí řízeným pracovištím. Nově upravuje postup při tzv. hromadné obměně dozorčích rad včetně počtu kandidátů, kteří mají být na obsazovaná místa navrhováni. V zájmu srovnatelnosti stanovuje požadavky na předkládané podklady o jednotlivých kandidátech a doplňuje podmínky členství v dozorčích radách v případě rezignace na pozici předsedy dozorčí rady.
- Směrnice Akademické rady AV ČR č. 4/2022, kterou se mění směrnice Akademické rady AV ČR č. 10/2016, **Pravidla pro obsazování funkcí ředitelů pracovišť AV ČR**, ve znění směrnice Akademické rady AV ČR č. 5/2020 – novela zohledňuje potřeby aktualizace umístění oznámení o vyhlášení výběrového řízení na pozici ředitele pracoviště.

- Směrnice Akademické rady AV ČR, kterou se mění směrnice Akademické rady AV ČR č. 8/2018, o **prémii pro perspektivní výzkumné pracovníky – Lumina quaeruntur**, ve znění směrnice Akademické rady AV ČR č. 5/2019 – novela je výsledkem práce pracovní skupiny k nové koncepci prémie Lumina quaeruntur, která zohledňuje připomínky a náměty Vědecké rady AV ČR k udělování této prémie.
- Směrnice Akademické rady AV ČR, kterou se ruší **Zásady pro převzetí záštity** Akademií věd ČR vydané Akademickou radou AV ČR – jde o zrušení zastaralých zásad z roku 2011. Došlo k němu v souvislosti s nově vydaným interním předpisem formou příkazu předsedkyně AV ČR, který pravidla udělování záštit nově upravuje. Informačním rozhraním pro žadatele o záštitu, a to jak pro pracoviště, tak pro ostatní žadatele, se nově staly webové stránky AV ČR, kde jsou k dispozici též [potřebné formuláře](#). Úprava udělování záštit (žádosti a formuláře) směřuje zejména vůči osobám mimo strukturu AV ČR, pro něž jsou informace dostupné na webu, pracovištím AV ČR stačí jen zaslat žádost na kontaktní adresu nebo prostřednictvím datové schránky.
- Pokyn Akademické rady AV ČR, kterým se mění Pokyn Akademické rady AV ČR č. 1/2018, **Pravidla pro užívání značky (loga) AV ČR** – jedná se o technickou novelu z důvodu aktualizace útvaru, který má v kompetenci konzultace k používání loga (Tiskové oddělení Divize vnějších vztahů SSČ namísto zrušeného Oddělení mediální komunikace Kanceláře) a odstranění odkazu na Zásady pro převzetí záštity z roku 2011, které byly zrušeny.
- Pokyn Akademické rady AV ČR **ke zvyšování institucionální odolnosti AV ČR** – nový pokyn byl vydán v návaznosti na schválený postup AV ČR týkající se bezpečnosti vědeckých informací (trusted research). Předpokládá mj. přípravu normy, která stanoví postup pro omezení nežádoucího vlivového působení cizí moci. Cílem je nastavení vnitřních procesů v AV ČR za účelem zvyšování institucionální odolnosti AV ČR proti vlivům cizí moci, zejména formou zvyšování povědomí o hrozbách a rizicích, kterým je vystavena jak AV ČR jako celek, tak jednotliví zaměstnanci a zaměstnanci jejich pracovišť. Institucionální odolností se rozumí zejména odolnost proti vlivovému působení cizí moci na AV ČR, kybernetická bezpečnost a dodržování předpisů a pravidel týkajících se mezinárodních kontrolních režimů, zejména omezení nehmotného přenosu technologií, a mezinárodních sankcí, včetně omezení technické pomoci.

Mezirezortní připomínková řízení

V období od 11. března 2022 do konce října 2022 bylo v rámci mezirezortních připomínkových řízení prostřednictvím elektronické knihovny legislativního procesu eKLEP předloženo k připomínkám AV ČR cca 60 vládních materiálů, z nichž je třeba jmenovat alespoň tyto:

- Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 se střednědobým výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029,
- Návrh zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a návrh usnesení vlády České republiky k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a k návrhu střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2024 a 2025,

- Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2021,
- 2. implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030 (pro roky 2022-2025)
- Návrh na udělení Národní ceny vlády Česká hlava za rok 2022,
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- Návrh zákona o účetnictví,
- Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další související zákony,
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, a další související zákony,
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, a některé další související zákony,
- Návrh zákona o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí),
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů,
- Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 187/2018 Sb., o vyhlášení evropsky významných lokalit zařazených do evropského seznamu,
- Zpráva o životním prostředí České republiky 2021,
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění vyhlášky č. 78/2022 Sb., a další související vyhlášky v oblasti odpadového hospodářství.

Přestože AV ČR nebyla určeným připomínkovým místem, v období od 11. března 2022 do konce října 2022 posoudila AV ČR v rámci mezirezortních připomínkových řízení prostřednictvím eKLEP více než **55** dalších důležitých materiálů, mj.:

- Návrhy velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023–2026,
- Stav implementace Národního plánu obnovy,
- Národní plán obnovy – informace o rozšíření stávající finanční alokace pro Českou republiku,
- Koordinační mechanismy předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022,
- Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí ČR na léta 2023–2025 a Konvergenční program ČR (duben 2022),
- Hodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených v roce 2020,

- Účast České republiky na Všeobecné světové výstavě EXPO 2025 v Ósace,
- Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2030,
- Program na podporu aplikovaného výzkumu a inovací v oblasti dopravy – DO-PRAVA 2030,
- Plán pro naplňování priorit českého předsednictví v Radě Evropské unie ve vztahu k rekonstrukci, evropské perspektivě a odolnosti Ukrajiny,
- Návrh zákona o zvláštních postupech v oblasti územního plánování a stavebního řádu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace,
- Návrh nařízení vlády o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci,
- Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 206/2022 Sb., o některých podrobnostech poskytování nouzového ubytování a dočasného nouzového přístřeší a souvisejících služeb pro žadatele o udělení dočasné ochrany a pro osoby s udělenou dočasnou ochranou,
- Informace k European Startup Nations Alliance,
- Národní zpráva České republiky pro čtvrtý cyklus Univerzálního periodického přezkumu 2018–2022,
- Antibyrokratický balíček I.,
- Návrh nařízení vlády o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky,
- Politika architektury a stavební kultury České republiky – Aktualizace 2022,
- Implementační plány programu Digitální Česko pro rok 2023,
- Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2023–2024,
- Souhrnný akční plán Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje 2023–2024,
- Záměr migrace na jednotnou doménu a vytvoření jednotné vizuální identity ústředních orgánů státní správy,
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- Návrh realokace prostředků z Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027 do Operačního programu Životní prostředí 2021–2027,
- Strategický plán Společné zemědělské politiky na období 2023–2027,
- Zřízení Ústřední komise pro sucho a schválení jejího statutu.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb.

V období od 5. dubna 2022 do 1. listopadu 2022 vyřídila AV ČR čtyři žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Ve třech případech byla požadovaná informace žadateli plně poskytnuta. Jedna žádost

o poskytnutí informace byla odložena se zdůvodněním, že požadovaná informace ne-
náleží do působnosti AV ČR jakožto organizační složky státu.

III. Oceňování a podpora excelence

Ceny a medaile

V uplynulém období schválila Akademická rada udělení dvou čestných medailí a 17 oborových medailí. Rovněž byly uděleny Ceny AV ČR ve všech kategoriích. Přehled oceněných je uveden v příloze 1.

Podpora excelence

AV ČR podporuje excelenci následujícími prémie, fellowshipy a programy. Přehled oceněných je uveden v příloze 2.

Akademická prémie – Praemium Academiae, jejímž smyslem je podpořit vynikající vědecké osobnosti, které jsou nositeli výzkumu na špičkové mezinárodní úrovni, a vytvořit jim takové podmínky, v nichž by mohli lépe rozvinout svůj potenciál ve prospěch AV ČR a celé české vědy, byla udělena třem vědeckým pracovníkům se zahájením činnosti od roku 2023 (viz příloha). Stávající nositelé Akademické prémie předložili počátkem roku zprávy o dosažených vědeckých výsledcích, a to 15 ročních (hodnoceny jako splněné) a dvě závěrečné (hodnoceny jako splněné s vynikajícími výsledky).

Prémie Otto Wichterleho (POW) je udělována vybraným, mimořádně kvalitním a perspektivním vědeckým pracovníkům AV ČR, kteří vynikajícími výsledky přispívají k rozvoji vědeckého poznání, jsou nositeli vědeckých hodností nebo titulů a v kalendářním roce podání návrhu dosáhnou věku nejvýše 35 let. V roce 2022 byly uděleny 25 oceněným. Předání těchto cen se uskutečnilo 20. června 2022 při slavnostním ceremoniálu ve vile Lanna.

Prémie Lumina quaeruntur (LQ) je určena k ocenění význačných perspektivních výzkumných pracovníků a k zakládání nových vědeckých týmů na pracovištích AV ČR, aby měli možnost rozvinout vlastní vědecký program zaměřený na koncepčně nová témata, jež významně posouvají hranice poznání nebo směřují ke společensky důležitým praktickým aplikacím. V roce 2022 byla tato prémie udělena šesti výzkumným pracovníkům. Společně s nimi bude od roku 2023 finančně podporováno již 31 výzkumných pracovníků. Rovněž byla schválena novela Směrnice Akademické rady AV ČR č. 5/2022 ze dne 6. května 2022, kterou se mění směrnice Akademické rady AV ČR č. 8/2018, o prémii pro perspektivní výzkumné pracovníky – Lumina quaeruntur, ve znění směrnice Akademické rady AV ČR č. 5/2019.

Udělování Fellowshipu J. E. Purkyně (FJEP), jehož cílem bylo získat pro pracoviště AV ČR vynikající tvůrčí vědce ze zahraničí zpravidla mladší 40 let a zajistit jim na pracovištích AV ČR přiměřené finanční ohodnocení, bylo v roce 2017 ukončeno. Nositelé FJEP, jejichž projekty dosud pokračují, předložili osm závěrečných a šest průběžných zpráv o plnění pracovního programu za rok 2021. Pokračujícím programům byla podpora na rok 2022 schválena v plné výši.

Fellowship Josefa Dobrovského je určen na podporu zahraničních výzkumných pracovníků, kteří pro svoji vědeckou práci potřebují studovat v České republice historické, kulturní, umělecké, jazykové, geografické či přírodní reálie. V roce 2022 bylo na pracovištích AV ČR podpořeno 21 krátkodobých studijních pobytů.

Program na podporu mezinárodní spolupráce začínajících výzkumných pracovníků (MSM) byl vyhlášen s cílem podpořit samostatně výzkumné projekty začínajících perspektivních badatelů z AV ČR, které řeší ve spolupráci s významnými zahraničními výzkumnými pracovišti. Za rok 2021 bylo předloženo 11 závěrečných zpráv; cíle čtyř byly hodnoceny jako splněné, cíle šesti jako splněné na vysoké úrovni. Cíle jednoho výzkumného projektu se nepodařilo realizovat, protože byl z důvodu epidemické situace předčasně ukončen. Vzhledem k rozšiřujícím se možnostem financování obdobných aktivit z jiných zdrojů a s tím souvisejícím klesajícím zájmem o tuto podporu Akademická rada AV ČR rozhodla, že tuto aktivitu ukončí. V roce 2021 proto již nebyla výzva k zapojení do tohoto programu vyhlášena a podpora je poskytována pouze do ukončení aktuálně šestnácti probíhajících projektů.

Program podpory perspektivních lidských zdrojů – postdoktorandů (PPLZ) má za cíl podpořit kategorii začínajících výzkumných pracovníků, kteří jsou perspektivní pro rozvoj stávajících i nových vědních oborů na pracovištích AV ČR. V 19. kole Programu PPLZ se zahájením poskytování mzdové podpory od 1. července 2022 bylo z pracovišť AV ČR podáno celkem 61 návrhů projektů, z toho 35 doporučila Komise Programu PPLZ k financování. K 30. červnu 2022 bylo předloženo 46 zpráv o dosažených vědeckých výsledcích výzkumných pracovníků, z toho 27 ročních a 19 závěrečných – ze závěrečných zpráv bylo plnění výzkumného tématu ve 12 případech hodnoceno stupněm splněno s vynikajícími výsledky a sedm stupněm splněno. Na základě posouzení ročních zpráv bylo doporučeno, aby se u všech 27 témat ve mzdové podpoře pokračovalo.

V roce 2019 byla zahájena podpora projektů výzkumných pracovníků, které uspěly v hodnocení odbornými panely Evropské rady pro výzkum a ve druhém kole byly kvalifikovány stupněm A (nebyly podpořeny pro nedostatek finančních zdrojů) nebo stupněm B (podporu nezískaly pro drobné nedostatky v návrhu projektu) – **granty ERC CZ/AV**. Za rok 2021 byla předložena průběžná zpráva posledního řešeného projektu, na jejímž základě byla schválena finanční podpora na rok 2022.

Vědecký titul „doktor věd“ (DSc., anglický ekvivalent Research Professor) uděluje AV ČR již od roku 2003, kdy vláda ČR schválila úpravu Stanov AV ČR obsahující též ustanovení o vědeckém titulu. Tento prestižní titul je udělován vědeckým osobnostem jako výraz jejich zvláště vysoké vědecké kvalifikace prokázané vytvořením závažných, vědecky originálních prací důležitých pro rozvoj bádání v určitém vědním oboru a charakterizujících vyhraněnou vědeckou osobnost. Vědecký titul uděluje AV ČR na základě rozhodnutí Vědecké rady AV ČR, které je podloženo výsledky náročného řízení. Pravidla udělování vědeckého titulu „doktor věd“ jakož i další informace jsou umístěny na webu AV ČR.

V roce 2022 bylo nově schváleno udělení celkem osmi vědeckých titulů „doktor věd“ vědeckým pracovníkům z AV ČR. Slavnostní předání se konalo v říjnu 2022.

AV ČR se na základě Protokolu o spolupráci mezi společnostmi L'ORÉAL Česká republika, Českou komisí pro UNESCO a AV ČR dlouhodobě podílí na udělení ocenění **L'ORÉAL-UNESCO Pro ženy ve vědě, Česká republika – Program pro talenty**.

AV ČR zajišťuje hodnocení projektů předložených žadatelkami o stipendium, výběr stipendistek a také pomoc s propagací stipendia. V roce 2022 se uskutečnil již šest-

náctý ročník a mezi oceněnými byly Mgr. Evgenia Chitrova, Ph.D., z Fyzikálního ústavu AV ČR a Mgr. Ing. Eva Krupičková Pluhařová, Ph.D., z Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR.

IV. Mezinárodní vědecká spolupráce AV ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

Bilaterální a multilaterální spolupráce

V souladu s Konceptí podpory mezinárodní spolupráce AV ČR pokračovala Akademická rada v rozvíjení a podpoře aktivit bilaterální a multilaterální mezinárodní spolupráce. V rámci **bilaterální spolupráce** schválila dohody o vědecké spolupráci s Bulharskou akademií věd (BAS), Indickým institutem technologií v Madrasu (IITM), Izraelskou akademií věd (IASH), Polskou akademií věd a umění (PAAS), Španělskou národní radou pro výzkum (CSIC) a tchajwanskými Národními ústavu pro výzkum zdraví (NHRI). Prostřednictvím nové rámcové dohody obnovila vzájemnou spolupráci mezi AV ČR, Univerzitou Karlovou, Francouzským ústavem pro výzkum ve společenských vědách (CEFRES) a francouzskou Vysokou školou společenských věd (EHESS). Naopak v návaznosti na invazi ruských vojsk na území Ukrajiny za podpory Běloruska vypověděla AV ČR aktivní spolupráci ve formě mobilitních projektů s Národní akademií věd Běloruska (NASB).

Co se týká realizace projektů v programech mezinárodní spolupráce, za rok 2021 bylo vyhodnoceno 109 průběžných a 43 závěrečných zpráv bilaterálních projektů, 5 průběžných a 1 závěrečná zpráva z multilaterálního projektu. Bylo doporučeno, aby všechny běžící projekty pokračovaly, v podstatě k nim nebyly vysloveny žádné připomínky. Akademická rada též schválila vyhodnocení závěrečné zprávy o řešení výzkumné aktivity česko-francouzského programu TANDEM Platformy CEFRES.

V březnu 2022 Akademická rada schválila nový mezinárodní program na podporu výzkumných pracovníků v tísni s názvem Researchers at Risk Fellowship, který se v roce 2022 zaměřil na výzkumné pracovníky z Ukrajiny. Ve výběrovém řízení Akademická rada schválila 62 žádostí, z nichž pracoviště AV ČR jednu desítku stáhla či předčasně ukončila.

V důsledku přetrvávajících opatření zavedených v souvislosti s šířením nemoci covid-19 v asijských zemích Akademická rada podpořila prodloužení období řešení těch běžících mezinárodních projektů s asijskými partnerskými organizacemi v Číně, Indii, Japonsku a Tchaj-wanu, které v roce 2022 končí (včetně již jednou prodloužených), a to maximálně o jeden rok, a to za předpokladu, že bude zachován finanční příspěvek a potrvají podmínky čerpání dle původního návrhu projektu a za souhlasu příslušné partnerské organizace. Na základě dodatku k protokolu ke smlouvě o vědecké spolupráci z roku 2020 se podpořilo o rok prodloužit projekty s Polskou akademií věd. V konečném důsledku bylo prodlouženo řešení devět mobilitních projektů a 12 projektů Mobility Plus.

Ohledně **multilaterální spolupráce** AV ČR i nadále podporovala účast svých pracovišť v mezinárodních projektech s evropskými i mimoevropskými partnery. Akademická rada také schválila financování dvou nových projektů (Filosofický ústav AV ČR, Sociologický ústav AV ČR), které uspěly v programu CHANSE. AV ČR pokračovala i ve spolupráci s Japonskem a vybranými zeměmi Evropy díky zapojení do dalšího výběrového řízení na projekty EIG CONCERT-Japan se zastřešujícím tématem

„Design of Materials with Atomic Precision“. AV ČR rovněž vyjádřila zájem o pokračování v dosavadní spolupráci v rámci mezinárodního partnerství HERA a NORFACE.

Evropský výzkumný prostor

Nadále se podporovala i integrace AV ČR do Evropského výzkumného prostoru a do mezinárodních výzkumných aktivit. Významným příspěvkem k podpoře zástupců projektových oddělení pracovišť AV ČR se stalo již čtvrté společné setkání, jehož tématem byla opatření na podporu rozšiřování účasti a šíření excelence v rámcových programech. Ve snaze posílit přímou účast AV ČR v řídicím orgánu ERC podpořila Akademická rada kandidaturu J. Homoly na pozici nového člena Vědecké rady ERC.

V návaznosti na dohledovou roli AV ČR v projektech sdílených činností CZELO, CZERA a STRATIN+ se nominovaní zástupci z řad AV ČR, případně jejich zástupci účastnili zasedání řídicích výborů.

Díky zapojení do pracovních skupin MŠMT (mj. Resortní koordinační skupina MŠMT, Přípravný výbor Operačního programu Jan Amos Komenský) se zástupci AV ČR nadále podíleli na připomínkování legislativních návrhů a dalších strategických dokumentů v oblasti evropské vědní politiky a kohezní politiky.

Členství v mezinárodních organizacích

AV ČR po čtrnácti letech hostila zasedání výboru mezinárodní organizace EASAC (European Academies' Science Advisory Council). Uskutečnilo se v Liblicích v červnu 2022, jednání se zúčastnila také náměstkyně ministryně pro vědu a výzkum J. Havlíková. V září 2022 byl schválen návrh na ukončení členství AV ČR v mezinárodní organizaci ISC (International Science Council) k 31. prosinci 2022, a to na základě výše členského příspěvku a dosavadního přínosu pro AV ČR. Na podnět IHRN (International Human Rights Network) AV ČR dopisem předsedkyně vyzvala íránské autority k propuštění íránsko-švédského vědce A. Djalaliho odsouzeného k trestu smrti a čínského prezidenta k propuštění bývalé ujugurské lékařky G. Abbas odsouzené k mnohaletému odnětí svobody za lidskoprávní aktivity její sestry.

Za účelem zvyšování institucionální odolnosti AV ČR proti vlivům cizí moci AR schválila v říjnu 2022 příslušný pokyn, kterým v této oblasti ošetřuje vnitřní procesy v celé AV ČR včetně jejích pracovišť (viz interní předpisy).

Akce s účastí AV ČR

Ve stanoveném období roku 2022 se uskutečnilo několik **akcí s účastí AV ČR**. V dubnu se konalo setkání vedení AV ČR a Slovenské akademie věd. V květnu AV ČR pořádala ve spolupráci s Ústavem státu a práva AV ČR česko-izraelský workshop „Law between State and History“ jako pokračování tradice bienálních workshopů organizovaných s Izraelskou akademií věd (IASH). V květnu se zástupci Akademické rady zúčastnili setkání akademií věd zemí V4+ v Budapešti, v červnu se za účasti členů diplomatického sboru, rektorů a prorektorů vysokých škol uskutečnilo ve vile Lanna tradiční setkání Academic Prague.

Co se týká jednání o budoucí spolupráci, na konci března AV ČR navštívili zástupci Office of Naval Research Global. V dubnu zástupci vedení AV ČR přijali delegaci z Medical Center University of Nebraska, která mimo jiné navštívila vybraná pracoviště AV ČR (Biotechnologický ústav AV ČR, Ústav molekulární genetiky AV ČR a Mikrobiologický ústav AV ČR). O možnostech prohloubení dvoustranných vazeb jednali v září

představitelé AV ČR také se saským státním mistrem pro vědu S. Gemkowem. Zástupci AV ČR dále přijali zdvořilostní návštěvy brazilské velvyslankyně S. R. Guimarães Gomes, japonského velvyslance Hideo Suzuki a izraelské velvyslankyně Anny Azari.

Za účelem podpory vědecké spolupráce a navázání nových kontaktů se zástupce V ČR zúčastnil oslav 30. výročí založení CERGE-EI v New Yorku. V květnu se E. Zažímalová připojila k senátní a podnikatelské delegaci do Gruzie, kde se mimo jiné setkala se zástupci Gruzínské národní akademie věd. V září se v Bruselu konalo setkání předsedů akademií zemí V4 s prezidentkou ERC Mariou Leptin. Koncem září se uskutečnila cesta delegace Senátu PČR vedená předsedou Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice J. Drahošem na Tchaj-wan. Za AV ČR se delegace zúčastnila E. Zažímalová, která též navštívila několik tchajwanských vědeckých institucí, z nichž některé jsou tradičními partnery AV ČR. V říjnu zástupce AV ČR navštívil Albánii při příležitosti oslav 50. výročí založení Albánské akademie věd v Tiraně.

V. Mediální, popularizační a vzdělávací činnost

V uplynulém období pracovala Akademická rada ve spolupráci s Tiskovým oddělením Divize vnějších vztahů Střediska společných činností AV ČR na kontinuálním zlepšování pozitivního obrazu AV ČR a jejich pracovišť u veřejnosti.

Zasedání Kolegia popularizátorů a pracovníků PR, pracovní skupiny Rady pro akademická média a popularizaci AV ČR, v níž jsou zastoupena všechna pracoviště AV ČR, se konalo v říjnu 2022.

Jedním z klíčových prvků komunikační strategie AV ČR nadále zůstává spolupráce AV ČR s médii veřejné služby (Česká televize – ČT, Český rozhlas – ČRo, Česká tisková kancelář – ČTK). AV ČR je v oblasti výzkumu službou veřejnosti a média veřejné služby jsou proto jejím přirozeným partnerem.

Dne 1. června 2022 byla podepsána Deklarace o spolupráci mezi AV ČR a Českým rozhlasem, která se týká zejména vzájemné konzultace a výměny informací spojených s tématy české vědy výzkumu, zveřejňování a popularizace výsledků vědy a výzkumu a také účasti odborníků AV ČR ve vysílání ČRo. Jde zejména o zpravodajství Radiožurnálu, Dvojky a ČRo Plus, ale i Magazín Leonardo, Experiment nebo nově podcasty Vinohradská 12. Spolupráce s ČT se odvíjí zejména v podobě zveřejňování vědeckých výsledků a účasti odborníků AV ČR v pořadech ČT Události, Studio 6, kontinuální zpravodajství ČT24, Hyde Park Civilizace a Věda 24. Důležitá je rovněž spolupráce s ČTK, jejíž zprávy přebírají – většinou hromadně – další média.

Celkově bylo v období od 20. dubna 2022 do 31. října 2022 ve všech sledovaných mediálních zdrojích zaznamenáno 20 347 příspěvků s heslem AV ČR a jeho podobami, z toho 470 v České televizi, 649 v Českém rozhlasu a 492 ve zpravodajství ČTK. Ostatní televizní stanice odvysílaly 144 pořadů. Podle údajů společnosti Newton Media se heslo AV objevovalo ve sledovaných médiích každý měsíc průměrně 3392x. Naxprosta většina informací o AV ČR v médiích měla a má pozitivní vyznění.

Aktivity AV ČR

Aktivity AV ČR v médiích v tomto období rámovalo téma **předsednictví v Radě EU**. Již na sněmu v dubnu AV ČR představila své tři vědecké priority a média se jim pak průběžně věnovala nejen při referování o Akademickém sněmu, ale i později, např.

během podzimní konference k novým genomovým technikám, kterou AV ČR pořádala v rámci českého předsednictví. Prezentační témata priorit podpořilo i zhruba pětiminutové video připravené Divizí vnějších vztahů, zveřejněné též na sněmu a následně na sociálních sítích, webu AV ČR atp.

Zásadním a závažným tématem, které se objevilo s projevující se ekonomickou, respektive energetickou krizí, se stalo **financování AV ČR** v době rostoucí inflace a skokově narůstajících nákladů na energie. Postoj AV ČR v médiích vysvětlovala předsedkyně Eva Zažímalová.

Pozornost k AV ČR připoutalo také oznámení o vzniku **Národního institutu pro virologii a bakteriologii**, který sdružuje 28 vědeckých týmů z osmi institucí v ČR včetně AV ČR a Národního institutu pro výzkum metabolických a kardiovaskulárních onemocnění, jež poprvé systematicky spojuje vědce a lékaře, kteří společně pracují na hlubším poznání příčin vzájemně propojených chorob. Na projektu se podílejí Fyziologický ústav a Ústav organické chemie a biochemie AV ČR s experty IKEM, Masarykovy univerzity v Brně a Univerzity Karlovy. Na podzim se k této dvojici institucí připojil Národní ústav pro výzkum rakoviny, do nějž je zapojeno i šest pracovišť AV ČR a který se stane největším projektem akademické obce v České republice.

Odezvu mezi novináři vzbudila nová **laboratoř urychlovačové hmotnostní spektrometrie** Ústavu jaderné fyziky AV ČR, uvedená do provozu v areálu v Řeži. Významný mediální ohlas vyvolal červnový Veletrh vědy, který Středisko společných činností AV ČR uspořádalo po dvouleté přestávce vynucené pandemií covidu-19.

Silný hlas vědců AV ČR zněl v tomto období v souvislosti s **vpádem ruských vojsk na Ukrajinu a pokračující válkou**. AV ČR se ústy zejména paní předsedkyně vyjadřovala k tématu pomoci AV ČR akademickým pracovníkům z Ukrajiny. Přerušení či ukončení vědeckých aktivit s ruskými a běloruskými partnery vysvětloval člen Akademické rady David Honys. Reakci české společnosti na válku komentoval člen Akademické rady AV ČR sociolog Tomáš Kostecký. V polovině července se AV ČR připojila k prohlášení České konference rektorů a Učené společnosti, kterým odsoudili útok ruských raket na dvě univerzity v ukrajinském Mykolajivu 15. července 2022. Na konci října se AV ČR ztotožnila s prohlášením mezinárodní organizace IHRN a vyjádřila hluboké znepokojení nad současným hrubým porušováním lidských práv v Íránu, které se bezprostředně dotýká i studentek a studentů z řad středních a vysokých škol i celé akademické obce.

Vědci AV ČR i nadále v médiích prezentovali svá stanoviska k pandemii covid-19. Nejčastěji se k ní vyjadřovali Václav Hořejší, Libor Grubhoffer, Jan Konvalinka a Jan Pačes.

Slavnostní přednáška

Dne 3. října 2022 se uskutečnila v pořadí již jedenáctá slavnostní přednáška z cyklu „Akademie věd ČR – špičkový výzkum ve veřejném zájmu“ pod názvem „Snižování předsudků jako cesta k fungující společnosti“ Sylvie Graf z Psychologického ústavu AV ČR. Zúčastnili se jí zástupci politické, kulturní i vědecké sféry společně s vedením AV ČR i jednotlivých pracovišť. Veřejnosti byla přednáška přenášena prostřednictvím online platformy iVysílání České televize a sociálních sítí AV ČR.

Ocenění pracovníci

Značný ohlas v médiích mělo červnové předávání Prémie Otto Wichterleho ve vile Lanna, převzalo si ji 25 perspektivních vědeckých pracovníků AV ČR do 35 let. Nejvyšší ocenění AV ČR – Akademickou přemii Praemium Academiae a přemii Lumina quaeruntur – obdrželo devět excelentních vědeckých osobností. V listopadu byly uděleny Ceny AV ČR za výsledky přispívající k prestiži české vědy v mezinárodním srovnání. Cena předsedkyně AV ČR za propagaci nebo popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací byla předána v průběhu slavnostního zahájení největšího vědeckého festivalu Týden Akademie věd ČR. Čestné oborové i neoborové medaile za zvláště záslužnou činnost v oblasti vědy byly předány na dvou ceremoniálech konaných v červnu a v září.

Veletrh vědy

Přes 30 000 návštěvníků, více než 100 vystavovatelů na rekordní ploše 8200 metrů čtverečních, ústavy AV ČR, univerzity z celé republiky a desítky firem zabývajících se inovacemi. Takový byl řečí čísel letošní ročník Veletrhu vědy, který se opět konal v červnu v pražských Letňanech. Šestý ročník předčil očekávání. Přišlo nejvíce návštěvníků, konal se na největší ploše a byla zastoupena většina z 54 pracovišť AV ČR. K vidění byly interaktivní expozice, pokusy, přednášky, workshopy, science show a stovky pečlivě vybraných exponátů z živé i neživé přírody i humanitních věd. Expozice vystavovatelů doplnily panelové diskuse, přednášky pro laickou i odbornou veřejnost.

Týden Akademie věd ČR

Týden Akademie věd ČR se uskutečnil v termínu od 31. října do 6. listopadu 2022. Jednalo se o 2. ročník této akce navazující na 20letou tradici největšího vědeckého festivalu ČR – Týden vědy a techniky AV ČR. Festival představil aktuální a zajímavé výsledky z české vědy na pracovištích AV ČR, v budově na Národní, ale též vědeckých partnerů z řad univerzit aj. Jako každoročně pracoviště AV ČR otevřela své brány, aby návštěvníkům představila výzkum a jeho význam prostřednictvím přednášek, workshopů, výstav, exkurzí, únikových her apod. Program v budově AV ČR na Národní byl věnován 100. výročí vzniku Orientálního ústavu AV ČR. Další témata navázala na vědecké priority AV ČR pro české předsednictví v Radě EU.

Galerie Věda a umění

Zájem veřejnosti i novinářů vzbudila výstava s názvem Tajemný svět rostlinného podzemí, která byla k vidění od 1. března do 20. května 2022 v Galerii Věda a umění. Přiblížila návštěvníkům opomíjené podzemní orgány rostlin, kterými se zabývá Oddělení experimentální a funkční morfologie Botanického ústavu AV ČR. Připomněla 60. výročí založení ústavu a byla spojena s aktuálním vydáním popularizační knihy Jitky Klimešové Těla rostlin. Ohlas v médiích měla také později pořádaná výstava Československo v Orientu – Orient v Československu. Představila československou orientalistiku jako dlouhodobě budovaný vědní obor, hluboce ukotvený do politiky a hospodářství československého státu, k jehož zahraniční reprezentaci také významně přispíval.

Věda fotogenická

Letošní, již devátý ročník soutěže Věda fotogenická opět realizovalo Středisko společných činností AV ČR ve spolupráci s Fórem Věda žije! a Kanceláří AV ČR. Pro oživení soutěže bylo vypsáno nové téma vedlejší kategorie Vědci a dobrodružství a vyhlášena cena za nejlepší snímek pro I., II. a III. vědní oblast. Nově byla zařazena soutěž o nejlepší video na volné vědecké téma. Hlavní kategorii Vědy fotogenické tvořily fotografie s vědeckou tematikou, tj. fotografie objektů vědeckého zkoumání, přístrojů používaných k výzkumu, fotografie části živé a neživé přírody, jevů či činnosti souvisejících s prací zaměstnanců pracovišť AV ČR. Z této kategorie hlavní porota opět vybrala reprezentativní sérii snímků pro oficiální kalendář AV ČR a stejnojmennou výstavu.

Otevřená věda

V projektu Otevřená věda bylo v letošním roce vypsáno 119 studentských stáží na 35 pracovištích AV ČR, které absolvovalo 217 studentek a studentů středních škol. Vědkyně a vědci AV ČR se i letos stali odbornými lektory a mentory, celkem se jich zapojilo 99. Také tento ročník Otevřené vědy zakončila závěrečná studentská konference, která se uskutečnila 23. a 24. listopadu 2022 v konferenčním centru Fyzikálního ústavu AV ČR. Stážisté zde prezentovali výsledky své celoroční práce. Vítězné práce zvolili tříčlenné poroty ustanovené pro jednotlivé vědní oblasti.

Jedu vědu

Nový popularizační projekt Jedu vědu odstartoval v září. Spočívá v realizaci série prezentčních výjezdů mladých úspěšných vědců napříč vědními oblastmi oblasti na střední školy a gymnázia po celé České republice a zároveň v online vstupech vědců do hodin vyučujících. Vědci a popularizátoři vědy, zejména laureáti Prémie Otto Wichterleho, nabízejí středoškolským studentům nový pohled na učivo prostřednictvím krátkých, netradičně pojatých přednášek. Cílem projektu je zpřístupnit svět současné vědy a výzkumu mladým lidem tak, aby je inspiroval ke zvážení vlastní vědecké kariéry.

NEZkreslená věda

Oblíbená série naučného seriálu AV ČR odstartovala již sedmou řadu. V sedmi zcela nových dílech, které měly premiéru každý měsíc od ledna do července, se opět zábavnou formou představila vědecká témata. Také sedmou řadou provázely nezapomenutelné hlasy herecké manželské dvojice – Barbory Hrzánové a Radka Holuba. Ani v ní nechyběly titulky pro neslyšící a anglicky mluvící diváky. YouTube kanál s videi NEZkreslené vědy už nasbíral přes 56 tisíc odběratelů a ke konci roku 2022 měla všechna videa seriálu Nezkreslené vědy přes 8 milionů zhlédnutí.

Wichterleho kemp

Pro popularizaci vědy byl důležitý rovněž Wichterleho kemp, třídní setkání laureátů Prémie Otto Wichterleho, které se uskutečnilo od 12. do 14. září 2022 v konferenčním centru Třešť. Zúčastnilo se ho 14 laureátek a laureátů. Součástí programu byly prezentace výzkumné práce oceněných a také workshopy a setkání, jejichž obsah vycházel z potřeb samotných oceněných. Účastníci se také setkali s vedením AV ČR, s předsedkyní Evou Zažimalovou, místopředsedou Martinem Bilejem a se členkou Akademické rady AV ČR Markétou Pravdovou.

Letní vědecký kemp pro pedagogy

Letní vědecký kemp se letos v srpnu stejně jako v minulých letech zaměřil na podporu praktické výuky na školách a nabídl pedagogům možnost rozvíjet a inovovat praktika a laboratorní cvičení, která jsou součástí jejich výuky. Během 55 hodin programu si učitelé a učitelky vyzkoušeli badatelsky orientované vyučování, naučili se vytvářet si vlastní pomůcky nebo nové pokusy. Kurzy se konaly od 8. do 20. srpna formou interaktivních workshopů v prostředí zámku Třešť. Rozšířit si znalosti a seznámit se přijelo na Letní vědecký kemp 37 učitelů a učitelek ZŠ i SŠ.

Škola českého jazyka a literatury

Dalším vzdělávacím kurzem pro pedagogy byla třídní Škola českého jazyka a literatury pro pedagogy, jejíž desátý ročník se uskutečnil 3.–5. října 2022 v Praze. Pro učitele převážně středních škol přednášeli vědečtí pracovníci z Ústavu pro jazyk český AV ČR, Ústavu pro českou literaturu AV ČR a také z Knihovny AV ČR. Kurz se v letošním roce zaměřil mimo jiné na témata české onomastiky, na českou literaturu v komiksových adaptacích doma i ve světě a na představení projektu Knihovědní detektivové.

Mediální komunikace jednotlivých pracovišť AV ČR

Komunikace AV ČR s veřejností se odvíjela také prostřednictvím tiskových zpráv – v průměru vycházela jedna zpráva každý všední den. Média věnovala hojně pozornost například novému celoevropskému projektu občanské vědy Honba za petrklíči, který v České republice koordinuje Botanický ústav AV ČR a Český svaz ochránců přírody. Značný ohlas zaznamenal také objev unikátních struktur v genetické informaci viru klíšťové encefalitidy. Informovali o něm odborníci z Biologického centra AV ČR. S velkým ohlasem napříč médii se setkala tisková zpráva Archeologického ústavu AV ČR, Praha, a Moravského zemského muzea o antropologické rekonstrukci podoby ženy pohřbené před čtyřmi tisíci lety v Mikulovicích u Pardubic. Zájem médií přitáhlo i oznámení o odkrývání rondelu, pravěké kruhové stavby z doby kamenné na okraji Prahy, o 1500 let starší než světoznámé Stonehenge.

Prostor v médiích též získala tisková zpráva Ústavu pro jazyk český AV ČR o výstavě Kriticky ohrožené jevy našich nářečí ve Vlastivědném muzeu v Olomouci, prezentující i výročí 70 let existence dialektologického oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR v Brně.

V médiích se také dobře uplatnila tisková zpráva o vlivu horka na úmrtnost obyvatel v Praze za posledních čtyřicet let. Studii zpracovali odborníci Ústavu fyziky atmosféry AV ČR a Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. S velkým mediálním ohlasem se setkala i informace Archeologického ústavu AV ČR, Brno, o objevu téměř neporušené kostry bojovníka z kmene Langobardů na území zaniklé obce Mušov.

Novináři hojně pracovali též se zprávou Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR o nové metodě na pomezí světa chemie a moderních technologií, která používá molekul jako nosičů informací a je možné ji využít při značkování buněk, léků nebo bankovek.

Prostor v médiích získala informace Astronomického ústavu AV ČR o velmi jasném bolidu nad jižním Rakouskem, který zaznamenala Evropská bolidová síť. Astronomové

(ale také vědci z Geologického ústavu) AV ČR se rovněž významným způsobem podíleli na testu nové technologie NASA, která má řízenou srážkou měnit dráhy letu asteroidů nebezpečných pro Zemi. S mediálním ohlasem se setkala také tisková zpráva Biotechnologického ústavu AV ČR o nově odhaleném fúzním proteinu, který hraje klíčovou roli při vzniku života. Odezvu získala informace vědců z Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, kterým se podařilo objasnit mechanismus, jak zvýšit životnost a účinnost solárních článků s perovskity.

Další mediální aktivity: expertní stanoviska AVex

Na základě poptávky od Parlamentu ČR vycházejí již druhým rokem expertní stanoviska AVex. Jejich smyslem je poskytnout zákonodárcům, ale i vybraným velvyslancům a evropským poslancům nezávislé a nestranné odborné informace o konkrétních a aktuálních celospolečenských problémech a možnostech jejich řešení. Stanoviska AVex výrazně posilují image AV ČR jako nestranné expertní instituce a synergicky tak napomáhají praktické realizaci hlavního motta Strategie AV21. Zpracování expertních stanovisek po odborné stránce garantují příslušná pracoviště AV ČR.

V tomto období byla zpracována dvě čísla AVexů: expertní stanovisko na téma Migrace a občané ze „třetích zemí“ společně připravili odborníci z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR a Etnologického ústavu AV ČR. Druhé, zpracované v gesci CeTTAV Střediska společných činností AV ČR, se zabývá podporou transferu technologií a znalostí a bylo prezentováno mimo jiné na Kulatém stole k transferu technologií a znalostí, který v červnu pořádaly ministryně pro vědu, výzkum a inovace Helena Langšádlová a AV ČR. Aktuálně se připravuje třetí číslo na téma spravedlivé transformace při přechodu na bezuhlíkovou ekonomiku z pohledu práva. Téma zpracovává Ústav státu a práva AV ČR. Schváleny jsou také anotace dalších AVexů, jejichž témata budou lesní požáry (zpracuje Botanický ústav AV ČR) a archeologické dědictví a jeho ochrana (vypracují pražský a brněnský Archeologický ústav AV ČR).

Krátká videa pro novináře i na síti AV ČR

AV ČR pokračovala také v nastolování vlastních témat v podobě krátkých videí s vyjádřením vědce k aktuálnímu tématu. Videá o délce asi tři minuty vytváří Tiskové oddělení DVV a slouží jako příspěvek na sociální síti i (v rozšířené podobě) jako podklad pro novináře. Redakce je buď přímo využijí ve svém vysílání, vydání apod., nebo s respondentem připraví vlastní text, videopořad aj.

Tiskové oddělení připravilo v tomto období přes dvě desítky videí. K velmi úspěšným co do ohlasu na sítích i v médiích patřil například videorozhovor s Janem Švejnarem z CERGE-EI o inflaci a obavách z poklesu a recese, s Jakubem Drápalem z Ústavu státu a práva AV ČR o přístupu soudů k podmíněnému propouštění vězňů, s Kristýnou Bašnou ze Sociologického ústavu AV ČR o výzkumu korupce, s Martinem Luxem ze Sociologického ústavu AV ČR o bydlení mladých lidí nebo o oslavách letního slunovratu s Jiřím Dyndou ze Slovanského ústavu AV ČR.

Videa reagovala také na aktuální válečnou situaci: o brutalitě ruských vojáků například hovořil Rudolf Kučera, ředitel Masarykova ústavu a Archivu AV ČR.

Krátká videa též doprovázela tiskové zprávy: např. rozhovor o autonomních vozidlech s Davidem Černým z Ústavu státu a práva AV ČR a Davidem Hříbkem z Filosofického ústavu AV ČR či o historii slabikářů a abecedářů s Vladislavem Knollem ze Slovanského ústavu AV ČR.

Vyjádření vědců na kameru také odrážela aktuální vývoj pandemie: např. rozhovor s Liborem Grubhofferem, ředitelem Biologického centra AV ČR, o vzrůstajících číslech nakažených na počátku léta nebo rozhovory s Janem Pačesem z Ústavu molekulární genetiky AV ČR uprostřed letní vlny covidu-19 i na prahu té podzimní, v níž se navíc očekává návrat viru chřipky.

Akademická média

Ve sledovaném období vyšla tři čísla časopisu A / Věda a výzkum – hlavním tématem červnového vydání byly lesy (A 2/2022), zářijové číslo (A 3/2022) se zaměřilo na srdce a prosincové pojednávalo o asteroidech (A 4/2022).

Magazín A / Věda a výzkum zaznamenal úspěch ve 20. ročníku soutěže Zlatý středník, která oceňuje nejlepší firemní média a komunikační projekty v České republice a na Slovensku. V oborové kategorii Veřejný sektor a politická komunikace získal pro rok 2021 třetí místo.

Vyšla dvě čísla popularizačního časopisu AΩ / Věda pro každého, který redakce vydává u příležitosti dvou největších popularizačních akcí – Veletrhu vědy a Týdne Akademie věd ČR. Hlavním tématem jarního vydání bylo Slunce, podzimní číslo pojednávalo o hladu.

Dále vyšlo do konce října šest nových čísel interního elektronického newsletteru AB / Akademický bulletin. Měsíčník je určen pro potřeby zaměstnanců z pracovišť AV ČR.

Aktuality z dění v Akademii věd ČR a na jejích pracovištích byly popularizovány nejen prostřednictvím hlavních webových stránek www.avcr.cz, ale i sociálních sítí (Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn). Odbor akademických médií DVV připravuje podcast Věda na dosah; nové epizody se zveřejňují každé úterý na tradičních podcastových platformách Anchor, Google Podcasts, Apple Podcasts či Spotify.

Audiovizuální tvorba AV ČR

K popularizaci vědy kontinuálně přispívá audiovizuální tvorba AV ČR. Úspěšný YouTubeový popularizační kanál Zvěd zaujal Českou televizi natolik, že mu dala přednost před jinými projekty a rozhodla o výrobě již třetí pětidílné série pro kanál ČT:D. Vedl ji k tomu ohlas předchozích sérií tohoto pořadu, který od počátku vzniká ve spolupráci s Akademií věd ČR.

Populárně-vědecké dokumentární filmy z produkce AV ČR vyrobené v cyklu Tiché hrozby vybrala stálá mise OECD při MZV ČR k projekci v rámci kulturní diplomacie. Smyslem projekcí v Paříži bylo přiblížit Českou republiku v návaznosti na aktuální celosvětovou problematiku a představit snahu o její řešení. Účastníky v publiku byli zástupci diplomatických sborů jiných členských států EU, odborníci z OECD i čeští krajané. Besedy po projekci se zúčastnila režisérka filmu Martina Spurná a vědci vystupující ve filmech Mizející půda a Bouřlivé počasí. Vybraní odborníci nejen z AV ČR tak měli příležitost představit svou práci, výzkum i zkušenosti z praxe, které se mohou stát dobrým příkladem pro jiné země.

V produkci SSČ AV ČR vznikala i další prezentační videa o českém výzkumu a vědě, jež představují významné české vědce nebo reflektují významná výročí a vědecké úspěchy.

VI. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Finanční záležitosti

Zástupci Akademické rady se aktivně účastnili jednání o rozpočtu AV ČR a jeho přípravě na rok 2023, včetně střednědobého a dlouhodobého výhledu. V souladu s požadavky na poskytování dotací podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, Akademická rada průběžně vyhodnocovala došlé žádosti a poskytovala na jejich základě příslušné dotace. Zároveň průběžně projednávala kontrolní zprávy o čerpání prostředků z jednotlivých výzev v roce 2021.

Podrobná informace o finančních záležitostech je součástí Zprávy o ekonomické situaci AV ČR, která je členům Akademického sněmu předkládána jako samostatný materiál.

Orgány pracovišť AV ČR

Vzhledem ke končícím mandátům předsedů, místopředsedů a členů **dozorčích rad (DR)** došlo k 1. květnu 2022 k obměně dozorčích rad téměř všech pracovišť AV ČR. Informace o aktuálním složení jsou k dispozici na webových stránkách jednotlivých pracovišť AV ČR.

Akademická rada projednala návrhy rad pracovišť na jmenování ředitelů a následně předsedkyně AV ČR jmenovala do funkce následujících **24 ředitelů pracovišť AV ČR**:

- Mgr. Michal Bursa, Ph.D., do funkce ředitele Astronomického ústavu AV ČR,
- RNDr. Aleš Špičák, CSc., do funkce ředitele Geofyzikálního ústavu AV ČR (2. funkční období),
- prof. Mgr. Tomáš Kruml, CSc., do funkce ředitele Ústavu fyziky materiálů AV ČR,
- doc. Ing. Petr Cintula, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu informatiky AV ČR,
- doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR (2. funkční období),
- Ing. Ondřej Svoboda, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu jaderné fyziky AV ČR,
- RNDr. Filip Hartvich, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR,
- doc. RNDr. Jiřina Vejnarová, CSc., do funkce ředitelky Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR (2. funkční období),
- prof. Ing. Stanislav Pospíšil, Ph.D., FEng., do funkce ředitele Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR (2. funkční období),
- RNDr. Tomáš Přikryl, Ph.D., do funkce ředitele Geologického ústavu AV ČR, (2. funkční období),
- Ing. Josef Foldyna, CSc., do funkce ředitele Ústavu geoniky AV ČR (2. funkční období),
- doc. RNDr. Eva Bártová, Ph.D., DSc., do funkce ředitelky Biofyzikálního ústavu AV ČR (2. funkční období),

- Ing. Jiří Hašek, CSc., do funkce ředitele Mikrobiologického ústavu AV ČR (2. funkční období),
- Ing. Michal Kubelka, CSc., do funkce ředitele Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR (2. funkční období),
- Ing. Michal Šyc, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu chemických procesů AV ČR,
- RNDr. Jan Martinec, CSc., do funkce ředitele Ústavu experimentální botaniky AV ČR,
- prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc., Hon. D.Sc., dr. h. c., do funkce ředitele Biologického centra AV ČR (2. funkční období),
- doc. Ing. Jan Wild, Ph.D., do funkce ředitele Botanického ústavu AV ČR (2. funkční období),
- Mgr. Balázs Komoróczy, Ph.D., do funkce ředitele Archeologického ústavu AV ČR, Brno,
- Mgr. Jan Mařík, Ph.D., do funkce ředitele Archeologického ústavu AV ČR, Praha (2. funkční období),
- prof. PhDr. Tomáš Urbánek, Ph.D., do funkce ředitele Psychologického ústavu AV ČR (2. funkční období),
- Ing. Magdaléna Vecková do funkce ředitelky Knihovny AV ČR (2. funkční období),
- prof. PaedDr. Mgr. Miroslav Vaňek, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR (2. funkční období),
- prof. RNDr. Jan Konvalinka, CSc., do funkce ředitele Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR.

Ředitelům jednotlivých ústavů AV ČR kontinuálně pomáhá orientovat se ve složitém legislativním a ekonomickém prostředí VaVal Divize vnějších vztahů SSČ prostřednictvím kurzu **Management vědy**. Kurz je koncipován ve formě pěti dvoudenních setkání. Do programu jsou zařazena nejen témata související s osobním rozvojem manažera, ale i právní problematika (občanské a obchodní právo) nebo besedy s inspirativními osobnostmi ze světa vědy. V současné době využívá možnost vzdělávat se prostřednictvím kurzu Management vědy většina ředitelů pracovišť.

Pomocné orgány Akademické rady

V uplynulém období došlo k obměně u řady pomocných orgánů Akademické rady – u Archeologické evaluační komise AV ČR, v Ekonomické radě AV ČR, v Komisi pro energetiku AV ČR, v Komisi pro informační technologie AV ČR, v Komisi pro podporu výzkumných pracovníků pracovišť AV ČR zapojených do výzkumných aktivit Platformy CEFRES, v Komisi pro spolupráci s vědeckými společnostmi AV ČR, v Radě pro spolupráci AV ČR s podnikatelskou a aplikační sférou, v Radě pro zahraniční styky AV ČR a v Rezortní odborné komisi AV ČR pro schvalování pokusů na zvířatech, které byl schválen i nový statut. Nově byla jmenována Komise pro hodnocení pracovišť AV ČR a schválen její statut. Změna nastala i v Kolegiu popularizátorů a pracovníků PR. Přehled aktuálního složení je k dispozici [na webu AV ČR](#).

Z činnosti pomocných orgánů je třeba zmínit především následující:

Archeologická evaluační komise AV ČR (AEK) se na základě žádostí Ministerstva kultury ČR nebo žádostí oprávněných organizací vyjadřovala k žádostem o povolení k provádění archeologických výzkumů; řešila prodloužení platnosti nebo uzavírání nových dohod o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů uzavřených podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, s konkrétními oprávněnými organizacemi. V roce 2022 byly uzavřeny dohody s Masarykovou univerzitou, s Českou společností archeologickou, s Ústavem pro archeologii a dokumentaci památek, s Vojenským historickým ústavem Praha, s Prachatickým muzeem, s Moravským zemským muzeem, s Městským muzeem Břeclav, s Muzeem Podblanicka, Pueblo – archeologickou společností. AEK monitorovala řízení ve věci prohlášení (příp. zrušení prohlášení) archeologických nálezů za kulturní památku nebo zpracovávala stanoviska k žádostem Majetkové komise AV ČR k zahájení řízení na prohlášení archeologických nálezů za kulturní památku. AEK analyzovala plnění/neplnění závazků oprávněných organizací plynoucích z uzavřených dohod. V konkrétních případech řešila AEK žádost o uzavření nové dohody z důvodu požadavku na rozšíření územní působnosti oprávněné organizace a změny v délce trvání dohody.

Na návrh **Bytové komise AV ČR** se průběžně schvalovalo přidělení, prodloužení a ukončení nájmu dohodou startovacích a standardních bytů.

Komise pro energetiku AV ČR diskutovala příčiny energetické krize, vliv aktuální situace ohledně plynu, OZE a Green Dealu na energetickou krizi, aktuální situaci v energetice, opatření na zajištění dodávek zemního plynu a plánovaná řešení na úrovni EU a ČR. Dále projednala proces liberalizace energetického trhu a fungování obchodu s elektřinou a důsledky cenové regulace.

Z přehledu **Komise pro informační technologie AV ČR** o využití investičních a provozních prostředků na informační technologie v roce 2022 vyplývá, že stejně jako v minulých letech byly prostředky věnovány prioritně na rozšiřování a modernizaci infrastruktury pevných i bezdrátových sítí AV ČR s důrazem na jejich bezpečnost. Většina pracovišť AV ČR je již zařazena do infrastruktury eduID, jejíž průběžná modernizace umožňuje dokonalejší využívání řady síťových služeb. Tento trend je zřejmý i v roce 2023 a bude podporován také v dalších letech.

Z podnětu **Majetkové komise AV ČR** projednávala Akademická rada žádosti pracovišť předkládané AV ČR jako zřizovateli za účelem udělení předchozích souhlasů v souvislosti s nakládáním s majetkem pracovišť, ve smyslu zákona o veřejných výzkumných institucích. V několika případech šlo o nákupy vědeckých přístrojů a zařízení pro účely hlavní činnosti pracovišť, nejčastěji však byly v uplynulém období projednávány žádosti o souhlas s uzavřením smluv o uložení věcných břemen (sítě), včetně smluv o smlouvách budoucích ke zřízení věcných břemen.

Dále bylo projednáno několik žádostí o udělení souhlasu s prodejem či pořízením nemovitostí pro potřeby pracovišť. Souhlas byl udělen k prodeji neupotřebitelných pozemků v k. ú. Uhříněves a nemovitosti v k. ú. Suchdol a k prodeji části pozemků v k. ú. Černá Pole. Schválen byl záměr pořízení rozvojového pozemku pro Biotechnologický ústav AV ČR v k. ú. Vestec a dále koupě nemovitosti pro centrum TOPTec ÚFP v Turnově.

V uplynulém období byly rovněž opakovaně projednány žádosti, jejichž předmětem bylo pořízení ekonomického a informačního systému, kdy se buď nepovedlo z důvodu

podávání námitek veřejnou zakázku úspěšně realizovat, nebo dříve vybraný dodavatel nebyl schopen plnit své závazky vyplývající z uzavřených smluv.

K projednání byly předloženy také licenční smlouvy (Ústav pro termomechaniku AV ČR, Ústav fotoniky a elektroniky AV ČR), Smlouva o smluvním výzkumu (Ústav jaderné fyziky AV ČR), dvě žádosti o schválení záměru založení spin-off společností (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR) a žádost o schválení záměru účasti v již dříve založené společnosti (Ústav přístrojové techniky AV ČR).

V dubnu 2022 byl zřizovatel prostřednictvím Majetkové komise informován o přípravě záměru Fyzikálního ústavu AV ČR převést Centrum ELI Beamlines na ELI ERIC. Akademická rada záměr schválila a po dopracování celého projektu byl v říjnu letošního roku rovněž udělen souhlas k uzavření uceleného souboru smluv, jimiž se bude převod Centra ELI Beamlines k 1. lednu 2023 realizovat.

Dalším z velkých projektů, které byly Akademické radě průběžně předkládány, je rekonstrukce objektu Hybernská, k níž se projednávaly další smluvní dokumenty s touto stavební akcí související.

V uplynulém období pokračovala v součinnosti s Ústavem pro jazyk český AV ČR (ÚJČ) jednání se zástupci Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových za účelem získání objektu Washingtonova pro potřeby ÚJČ.

V květnu 2022 bylo po rozsáhlé rekonstrukci znovu slavnostně otevřeno konferenční centrum – zámek Třešť.

Kontrolní činnost

V souvislosti s plánovanými **veřejnosprávními kontrolami** projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a přijala příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků za rok 2020 v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR, v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a za rok 2021 v Botanickém ústavu AV ČR, Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, Ústavu termomechaniky AV ČR, Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR a projednala informaci o provedených kontrolách ve vědeckých společnostech za rok 2021 a 2022.

Průběžně se projednávaly i kontroly zpráv o použití prostředků dotace poskytnutých na základě jednotlivých dotačních výzev v roce 2021.

Dne 15. listopadu 2022

Akademická rada AV ČR

Návrh usnesení Akademického sněmu

Akademický sněm

ve smyslu čl. 14 písm. e) Stanov Akademie věd ČR schvaluje (s připomínkami) předloženou zprávu o činnosti Akademické rady AV ČR za období od LIX. zasedání Akademického sněmu.

Čestné medaile, pamětní medaile AV ČR a čestné oborové medaile

Čestné medaile, pamětní medaile AV ČR a čestné oborové medaile byly uděleny těmto osobnostem:

Čestná medaile „De scientia et humanitate optime meritis“

- prof. RNDr. Pavlu Pudlákovi, DrSc. (Matematický ústav AV ČR),
- prof. Ing. Miloslavu Šimkovi, CSc. (Biologické centrum AV ČR),

Čestné oborové medaile

Čestná oborová medaile Bernarda Bolzana za zásluhy v matematických vědách

- prof. Ing. Ladislavu Lukšanovi, DrSc. (Ústav informatiky AV ČR),

Čestná oborová medaile Ernsta Macha za zásluhy ve fyzikálních vědách:

- prof. Jiřímu Chýlovi, CSc. (Fyzikální ústav AV ČR),
- prof. RNDr. Ivanu Pelantovi, DrSc. (Fyzikální ústav AV ČR),

Čestná oborová medaile Jaroslava Heyrovského za zásluhy v chemických vědách:

- prof. Ing. Jiřímu Hanikovi, DrSc., dr. h. c. (Ústav chemických procesů AV ČR),
- prof. RNDr. Antonínu Vlčkovi, CSc., FRSC (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR),

Čestná oborová medaile Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách:

- prof. RNDr. Janu Kubečkovi, CSc. (Biologické centrum AV ČR),
- prof. RNDr. Františku Marcovi, CSc. (Biologické centrum AV ČR),
- prof. RNDr. Karlu Prachovi, CSc. (Botanický ústav AV ČR),
- Ing. Michalu Pravencovi, DrSc. (Fyziologický ústav AV ČR),
- prof. RNDr. Juliu Lukešovi, CSc.,
- doc. RNDr. Václavu Pižlovi, CSc.,
- prof. em. Dr. DDr. h.c. Christianu Körnerovi,

Čestná oborová medaile Karla Engliša za zásluhy v sociálních a ekonomických vědách

- prof. PhDr. Ivu Čermákovi, CSc.,

Čestná oborová medaile Josefa Dobrovského za zásluhy ve filologických a filozofických vědách:

- prof. Alainu de Liberovi (Collège de France, Paříž, Francie),

- prof. PaedDr. Mgr. Miroslavu Vaňkovi, Ph.D. (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR),
- prof. PhDr. Olze Lomové, CSc.,

Čestná oborová medaile Františka Palackého za zásluhy v historických vědách

- doc. PhDr. Lubomíru Tyllnerovi, CSc.

Ceny AV ČR

Ceny AV ČR byly uděleny následujícím osobnostem a týmům:

Cena AV ČR za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, kterých bylo dosaženo při řešení výzkumných úkolů podporovaných AV ČR těmito autory a autorským týmem (kategorie A):

- autorskému týmu navrženému Ústavem fotoniky a elektroniky AV ČR ve složení: Mgr. Marek Piliarik, Ph.D., Hadrien Marc Louis Robert, Ph.D., Ing. Kristýna Holanová, Łukasz Bujak, Ph.D., Mgr. Milan Vala, Ph.D., Verena Henrichs, Ph.D., a RNDr. Zdeněk Lánský, Ph.D., za vědecký výsledek: Fototermální prostorový modulátor světla pro ultracitlivou 3D nanoskopii
- MSc. Ivanu Jarićovi, Ph.D., navrženému Biologickým centrem AV ČR za vědecký výsledek: soubor 36 impaktovaných vědeckých publikací dosažených během řešení Fellowshipu J. E. Purkyně, z nichž byl doporučen k ocenění recentní prestižní prvoautorský publikační výstup: *Jarić I., Roll U., Bonaiuto M., Brook B. W., Courchamp F., Firth J. A., Gaston K. J., Heger T., Jeschke J. M., Ladle R. J., Meinard Y., Roberts D. L., Sherren K., Soga M., Soriano-Redondo A., Verissimo D., Correia R. A. (2022). Societal extinction of species. Trends in Ecology and Evolution 37(5): 411–419*
- Dr. Giedre Šabasevičiūtė navržené Orientálním ústavem AV ČR za vědecký výsledek – monografii: *Šabasevičiūtė, Giedre: Sayyid Qutb: An Intellectual Biography (New York: Syracuse University Press, 2021)*

Cenu AV ČR pro mladé vědecké pracovníky za vynikající výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací dosažené při řešení výzkumných úkolů podporovaných AV ČR nejdéle do dovršení věku 35 let (kategorie B):

- Ing. Ivu Šulákovi, Ph.D., navrženému Ústavem fyziky materiálů AV ČR za vědecké výsledky:
 - Vysokoteplotní degradační mechanismy pokročilých multi-fázových materiálů pro kritické části plynových turbín
 - Vliv moderních povrchových úprav na únavovou odolnost niklových superslitin pro kritické části plynových turbín: vysokoteplotní degradační mechanismy
- RNDr. Martinu Volfovi, Ph.D., navrženému Biologickým centrem AV ČR za vědecký výsledek: Lokálně působící mechanismy indukce měni stromy v mozaiku rozmanitých strategií obrany proti herbivorům

Cenu předsedkyně AV ČR za propagaci nebo popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (kategorie C):

- Ing. Vladimíru Ždímalovi, Dr., navrženému Ústavem chemických procesů AV ČR
- doc. PhDr. Petru Hlaváčkovi, Ph.D., navrženému Filosofickým ústavem AV ČR
- Mgr. Balázs Komoróczymu, Ph.D., navrženému Archeologickým ústavem AV ČR, Brno

Akademická prémie – Praemium Academiae

- doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D. (Ústav pro hydrodynamiku AV ČR)
- doc. MUDr. Lucie Bačáková, CSc. (Fyziologický ústav AV ČR)
- prof. Mgr. Viktor Černý, Dr. (Archeologický ústav AV ČR, Praha)

Prémie Otto Wichterleho

I. Oblast věd o neživé přírodě

- Ing. Drahomír Dvorský, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR)
- Ing. Monika Kučeráková, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR)
- Mgr. Helena Reichlová, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR)
- RNDr. Jan Papež, Ph.D. (Matematický ústav AV ČR)
- Ing. Silvia Carpitella, Ph.D. (Ústav teorie informace a automatizace AV ČR)
- RNDr. Lenka Čermáková, Ph.D. (Ústav pro hydrodynamiku AV ČR)
- Mgr. Lukáš Laibl, Ph.D. (Geologický ústav AV ČR)
- Mgr. Ondřej Lhotka, Ph.D. (Ústav fyziky atmosféry AV ČR)

II. Oblast věd o živé přírodě a chemických vědách

- RNDr. Karel Škoch, Ph.D. (Ústav anorganické chemie AV ČR)
- Joanna Elżbieta Olszówka, Ph.D. (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR)
- RNDr. Jan Blahut, Ph.D. (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR)
- RNDr. Kristýna Boušová, Ph.D. (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR)
- Mgr. Petr Fajkus, Ph.D. (Biofyzikální ústav AV ČR)
- Mgr. Dalibor Košek, Ph.D. (Fyziologický ústav AV ČR)
- RNDr. Martin Ezechiáš, Ph.D. (Mikrobiologický ústav AV ČR)
- RNDr. Alena Sucháčková, Ph.D. (Biologické centrum AV ČR)
- RNDr. Ing. Lukáš Vejřík, Ph.D. (Biologické centrum AV ČR)
- RNDr. Zuzana Chumová, Ph.D. (Botanický ústav AV ČR)
- RNDr. Peter Mikula, Ph.D. (Ústav biologie obratlovců V ČR)

III. Oblast humanitních a společenských věd

- Dr. Kateřina Chládková, MA (Psychologický ústav AV ČR)

- PhDr. Eva Krulichová, Ph.D. (Sociologický ústav AV ČR)
- PhDr. Jakub Štofáník, Ph.D. (Masarykův ústav a Archiv AV ČR)
- Dr. Anja Bunzel, Ph.D. (Ústav dějin umění AV ČR)
- Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D. (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)
- Mgr. Jakub Mikulecký, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR)

Prémie Lumina quaeruntur

- Ing. Tomáš Neuman, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR)
- Helmut Schmidt, Ph.D. (Ústav informatiky AV ČR)
- Mgr. Štěpán Timr, Ph.D. (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR)
- Teije Middelkoop, Ph.D. (Ústav molekulární genetiky AV ČR)
- Fedora Parkmann, Ph.D. (Ústav dějin umění AV ČR)
- M.A. Veronika Pehe, Ph.D. (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)

Vědecký titul „doktor věd“

- MUDr. Pavel Vodička, CSc., DSc. – doktor molekulárně-biologických a lékařských věd (Ústav experimentální medicíny AV ČR)
- PhDr. Miloslav Chytráček, Ph.D., DSc. – doktor historických věd (Archeologický ústav AV ČR, Praha)
- doc. Mgr. Bohumil Vykypěl, Ph.D., DSc. – doktor filologických věd (Ústav pro jazyk český AV ČR)
- MSc. Dmitry Gavinsky, Ph.D., DSc. – doktor fyzikálně-matematických věd (Matematický ústav AV ČR)
- PhDr. Dagmar Dreslerová, Ph.D., DSc. – doktor historických věd (Archeologický ústav AV ČR, Praha)
- doc. RNDr. Ing. Martin Kalbáč, Ph.D., DSc. – doktor chemických věd (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR)
- Stanislav Kamba, CSc., DSc. – doktor fyzikálně-matematických věd (Fyzikální ústav AV ČR)
- doc. JUDr. Martin Štefko, Ph.D., DSc. – doktor sociálních a humanitních věd (Ústav státu a práva AV ČR)